

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

46.4
Greve

GREVE LOKALHISTORISKE FORENING

BIDRAG TIL

GREVE KOMMUNES HISTORIE

HÆFTE NR. 1o.

BYBRANDEN I KILDEBRONDE.

Hæfte nr. 10 i serien

"Bidrag til Greve kommunes historie".

BYBRANDEN I KILDEBRØNDE.

Udgivet af

GREVE LOKALHISTORISKE FORENING

Januar 1979.

Serien

"BIDRAG TIL GREVE KOMMUNES HISTORIE"

omfatter nu følgende hæfter:

- Hæfte nr. 1. GREVE SOGN - ÅR 1836.
- Hæfte nr. 2. GREVE SOGN - FOLKETÆLLINGEN 1801.
- Hæfte nr. 3. KILDEBRØNDE SOGN - ÅR 1836.
- Hæfte nr. 4. OEDERS EFTERRETNINGER 1771.
- Hæfte nr. 5. 7 SOLDATERBREVE FRA 1864.
- Hæfte nr. 6. TUNE SOGN - ÅR 1836.
- Hæfte nr. 7. KARLSLUNDE SOGN - ÅR 1836.
- Hæfte nr. 8. SAMTALE MED MAREN PETERSEN.
- Hæfte nr. 9. FORSAMLINGSHUSET "GODTHÅB" S
START I 1898.
- Hæfte nr. 10. BYBRANDEN I KILDEBRØNDE.

Alle hæfterne kan købes
for kr. 5,- pr.stk.excl.porto.

Forord.

I landsbyen Kildebrønne opstod søndag den 1. november 1914 om aftenen en ildebrand, som skulle vise sig at få omfattende følger for den lille landsby.

Branden søgte - og med noget held - at lægge en god del af landsbyens ejendomme i aske, og den blev bistået heri af forskelligartede forbundsfæller. Først og fremmest var det vejret, der medvirkede til brandens udbredelse, idet der rasede en orkanagtig storm, som villigt befordrede ilden fra ejendom til ejendom. Til det sørgelige udfald af ildens hærgen bidrog også datidens tagdækningsmateriale - strå - som næsten alle ejendommene havde.

Ja, men så brandvæsenet - det måtte da kunne gøre noget! Svaret er nej. I byen fandtes en hestetrukken brandsprøjte; men den kom slet ikke i brug på grund af mangel på vand.

Bjørn Helles fra Greve lokalhistoriske forening har talt med 2 øjenvidner til branden for 64 år siden, og han har gjort forskellige studier, hvis samlede resultat er den følgende beretning om den såkaldte bybrand i Kildebrønne.

Beretningen indgår som nr. 10 i serien "Bidrag til Greve kommunes historie", der udgives af Greve lokalhistoriske forening.

Ole Eriksen

Illustrationen på hæftets forside viser det gamle brandfogedskilt fra Kildebrønne.

Bybranden i Kildebrønde.

Søndag den 1. november 1914 hjemsøgte en orkanagtig østenstorm Kildebrønde landsby med det sørgelige resultat, at en tilfældig opstået ildløs på ganske kort tid lagde ikke mindre end 5 ejendomme i aske, og adskillige andre ejendomme var en overgang så stærkt truede af ildhavet, at en storkatastrofe var overhængende.

De nedbrændte ejendomme var følgende:

1. Matr.nr. 36^a, Byvejen 22,
en firelænget gård tilhørende gartner
Ernst Bruun. (Nu fru E. Jørgensen)
2. Matr.nr. 37^a, Byvejen 24,
et beboelseshus tilhørende smedesvend
Karl Petersen. (Nu fru Henny Christensen)
3. Matr.nr. 5^h, Byvejen 28,
et stuehus og resterne af to udlænger
tilhørende gartner Christensen. (Nu gartner
Hans Petersen)
4. Matr.nr. 30^b, Byvejen 29,
et beboelseshus tilhørende fru Kirstine
Nielsen. (Nu isoleringsmester Ejner Jørgensen)
5. Matr.nr. 31^a, Byvejen 31,
et beboelseshus tilhørende fru Birthe Nielsen.
(Nu tømrer P.E. Nielsen)

Branden opstod i førstnævnte ejendom og bredte sig derfra til de øvrige i den her anførte rækkefølge.

Det er lykkedes Lokalhistorisk Forening at finde frem til to Kildebrøndeborgere, som var øjenvidner til denne brandkatastrofe, nemlig brødrene Olaf Olsen, Byvejen 36, og Peter Olsen, Byvejen 21, Kildebrønde, der dengang var henholdsvis 15 og 8 år gamle. Men skønt der nu er forløbet 64 år siden da, husker de begge mange interessante træk fra den såkaldte bybrand i Kildebrønde.

De to brødre boede dengang begge hos forældrene på deres fædrene gård, Bredager, og den pågældende dag om aftenen ved 8-9 tiden blev de pludselig overraskede ved et udbrud fra moderen om, at stråtaget på Ernst Bruuns ejendom stod i flammer.

Begge brødre ilede hurtigt til brandstedet; men allerede få minutter efter var branden så omfattende, at kun indboet - og endda kun ved en meget hurtig indsats - kunne reddes. Selve ejendommen var flammernes sikre bytte, og det stod snart klart for de fleste tilstedeværende, at alle de ejendomme, som lå lige i ildlinien vest for brandstedet, var stærkt truede af branden.

Det varede da heller ikke længe, før branden bredte sig til naboejendommen, Byvejen 24, og også denne ejendom nedbrændte på kort tid til grunden.

Derefter truede ilden en overgang den næste ejendom, Byvejen 26, tilhørende murer Christiansen (nu sønnen Christian Christiansen); men i modsætning til de øvrige ejendomme havde denne tegltag, og inden ilden nåede frem, havde man tildækket vinduer og døre med våde lagner og lignende. Denne brandhæmmende foranstaltning var så glimrende gennemført, at ilden ikke kunne få fat. Hele ejendommen slap uskadt gennem brandkatastrofen - end ikke så meget som en vinduesrude gik tabt.

Dette kunne måske give anledning til, at mange af de tilstedeværende troede, at man nu havde ilden under kontrol og kunne begrænse branden til de to nævnte ejendomme alene; men det viste sig snart at være helt håbløst, idet stormen med rivende hast førte store brændende halmflager fra stråtagene gennem byen, og kort efter antændtes den gamle Bredagergård, Byvejen 28.

Denne ejendom, der da var under nedbrydning, så kun stuehuset og resterne af to mindre sidelænger stod tilbage, var så hurtigt omspændt af flammerne, at det først i sidste øjeblik lykkedes at redde to af beboerne - et par ældre mennesker, der var syge og sengeliggende.

Fra denne ejendom sprang ilden tværs over Byvejen og antændte endnu to beboelsesejendomme, nemlig Byvejen 29 og 31, og kort efter var også disse ejendomme nedbrændt til grunden.

Under hele brandkatastrofen var vinden så voldsom og så konstant i samme retning, at man næsten kunne forudse, hvilke ejendomme der ville gå op i luer, og det man frygtede mest under branden var vel nok, at vindretningen skulle ændre sig, og ilden fra de brændende bygninger derved brede sig videre ud over landsbyen, hvorved det hele kunne udvikle sig til en storkatastrofe.

Dette skete imidlertid ikke; men flere ejendomme var en overgang meget stærkt truede af ilden - således ejendommen, Byvejen 27, (nu graver Otto Nielsen), og ligeledes byens sprøjtehus, (nu Byvejen 33) - og ikke mindst en lille træbygning kaldet "Sygehuset", der lå på det sted, hvor der nu er branddam. Denne bygning, der normalt benyttedes til den hestetrukne ambulance - deraf navnet - havde militæret taget i brug til ammunitionsdepot for de i byen indkvarterede soldater af den såkaldte Sikringsstyrke, som var indkaldt nogle måneder forinden.

Det lyder næsten utroligt - i hvert fald i vore dage - at militæret havde indladt sig på noget så hasarderet som at anvende en lille træbygning til ammunitionsdepot - endog midt inde i en by - ganske vist en lille landsby - men alligevel. Og tænk hvilken katastrofe,

Herover:

Den gamle Bredagergård fotograferet omkring 1908-10. Ejendommen var under nedbrydning, da ilden fortærede stuelænge og 2 sidelænger, som endnu stod og var delvis benyttede i 1914.

der kunne være sket, hvis ilden havde fået fat her. Man var da også straks helt klar over, hvilken fare der lurede her, og det kan nok være, soldaterne fik travlt med at rydde bygningen i huj og hast og bringe ammunitionen i sikkerhed så langt borte som i Karlslunde.

Bortset fra det tragiske ved ildens forfærdelige hærgen i den gamle landsby, var det et betagende og storslået syn at overvære branden og se hele dette enorme ildhav i den mørke vinteraften, og en helt enestående oplevelse var det også at overvære, hvorledes masser af store brændende halmflager fra stråtagene på de brændende bygninger af orkanen førtes gennem byen med rasende fart og videre tværs over markerne og helt op på Strøhusvejen, hvor flere ejendomme en overgang var i meget alvorlig fare - ganske særligt hjørneejendommen, hvor der dengang var købmandsforretning.

I den mørke vinteraften kunne branden ses milevidt omkring, og det varede da heller ikke længe, før brandfolk fra omegnens landsbyer kom kørende til stedet i hestetrukne brandsprøjter for at hjælpe, ligesom der hurtigt forsamledes store menneskemængder i den brandhærgede by. Men trods dette blev der næsten intet foretaget for at bekæmpe branden - endsige begrænse ildens spredning - end ikke brandsprøjterne blev taget i brug.

Dette skyldtes dog ingenlunde uvilje - ej heller mangel på forståelse af situationens alvorlige karakter; men sagen var den, at man faktisk ikke kunne foretage sig noget som helst - man var helt afskåret fra at yde nogen hjælp, idet man så godt som intet vand havde i byen, og der var heller ingen mulighed for at skaffe vand i nærheden i blot nogenlunde tilstrækkelige mængder.

Der var ingen branddam i byen - ej heller noget gadekær, ingen naturlige vandløb, og særlige vandreservoirer til brug i ildebrandstilfælde var der næppe nogen, der tænkte på i de tider.

De eneste vandforsyningsmuligheder, man havde for hånden, var - foruden byens fælles vandpost ved Byvejen - nogle småbrønde ved gårde og huse og så de ret minimale vandmængder, som blev tilkørt på hestevogne; men det forslog altsammen ikke ret meget - selv ved en mindre brand - og ved en storbrand som denne var det faktisk helt uden betydning.

Men selv om der havde været en bedre vandforsyning, er det nok et stort spørgsmål, om man kunne have begrænset skadens omfang. Dels var alle de nedbrændte ejendomme stråttækte og derfor meget let antændelige, dels var stormen så voldsom - næsten orkanagtig - at der ikke alene skulle en meget hurtig, men også en overordentlig effektiv indsats til for at bekæmpe - endsige begrænse ildens omfang og spredning fra hus til hus.

Selvfølgelig havde man i Kildebrønde - som i de fleste andre landsbyer - et mindre lokalt brandvæsen, som vel også efter den tids forhold var godt nok - i hvert fald ved småbrande; men i en katastrofesituation kan det næppe have været til ret megen nytte - og hvilket brandvæsen kan i øvrigt udrette noget som helst uden vand?

Man havde en hestetrukket brandsprøjte, hvis pumpe betjentes ved håndkraft - af otte mand - og også vandtilførslen skete ved håndkraft, idet man hældte det tilkørte vand over i sprøjtepumpen ved hjælp af håndspande - i bedste fald tønder eller transportspande - men så simpel en ting som en sugeslange til nærmeste vandforsyningssted kendte man overhovedet ikke, og en sådan ville jo heller ikke have været til nogen nytte,

når man ingen ordentlige vandforsyningssteder havde i byen eller dens nærhed.

Alligevel vidner brandvæsenets organisation om, at det var en opgave, som man tog ret alvorligt, og tid efter anden havde der da også udviklet sig en vis praksis, som man fulgte i ildebrandstilfælde - ofte endog med ret gode resultater.

Et af de hverv, som man anså for vigtigst i ildebrandstilfælde, var dengang - som nu - at alarmere brandvæsenet, og dette hverv blev derfor varetaget af byens gårdmænd på skift over en vis periode. I dette tilfælde var det fortællernes fader, sognerådsformand Anders Peter Olsen, der stod for tur. Men han havde overdraget hvervet til sønnen Olaf, der dog ikke fandt nogen rimelig anledning til at alarmere - eller "tilsige", som man udtrykte det - idet hele byen og omegnen faktisk var på benene næsten straks efter, at branden var opstået.

Så snart der var slået alarm - eller man på anden måde havde erfaret om en brand - skulle alle de øvrige gårdmænd i byen skaffe og køre vand til brandstedet, medens det mere manuelle arbejde med hensyn til betjening af sprøjten, slukning, redningsarbejde, oprydning og andet forefaldende ildebrandsarbejde blev udført af de øvrige mænd i byen - altsammen uden nogen form for betaling.

Ingen af brandfolkene havde fået nogen særlig brandmæssig uddannelse; men selvfølgelig havde de tid til anden - fra tidligere brande - indvundet en vis erfaring, og dette i forbindelse med et godt samarbejde brandfolkene imellem øgede til en vis grad brandvæsenets effektivitet.

Selv om det i dette tilfælde var lykkedes for brandfolkene og tililende folk at redde det meste af indboet fra de nedbrændte ejendomme - og ligeledes alle husdyrene - en hest og to køer - var ildens hærgen

dog meget omfattende. Hele 5 ejendomme var totalt nedbrændt, og 5 - 6 familier stod uden hus og hjem, uden tag over hovedet. Men når nøden er størst, er hjælpen næst. Man hjalp hinanden og fik hurtigt de hjemløse familier indkvarteret hos familie, venner og bekendte.

De brandlidte fik snart efter udbetalt forsikringssummerne, og selv om disse - set med vor tids øjne - forekommer latterligt små - varierende fra 1.950 kr. til 9.885 kr. - blev der egentlig ikke givet udtryk for nogen utilfredshed hermed, og alle fik da også genopbygget deres ejendomme uden at lide større økonomiske afsavn.

Om årsagen til ildens opståen fortæller brødrene, at gartner Bruun den pågældende aften havde gæster, og da hans kone ville tænde op i komfuret for at lave en tår aftenkaffe, brugte hun vistnok noget meget let antændeligt optændingsmateriale, som så i brændende tilstand blev ført med røgen op gennem skorstenen, hvorfra en gnist kan have antændt stråtaget, medmindre der har været en revne i skorstenen, hvorfra ilden har bredt sig.

Nærmere opklaringen kom man aldrig - heller ikke ved det brandforhør, som politimesteren afholdt samme nat; men om en eventuel påsat brand har der i hvert fald aldrig været tale.

Selv om man skulle tro, at hver eneste levende sjæl i så lille en by måtte være på benene ved en sådan storbrand, var der alligevel en enkelt familie, som sov fra det hele og intet anede om branden før den næste dag, nemlig bysmeden Peter Petersen og hans familie, som boede der, hvor nu kunstsmedien har til huse - altså meget nær ved de brændende ejendomme.

Hele familien - mand og kone, børnene og den gamle bedstemoder - var gået tidligt til ro og sov sødeligt den ganske nat - formentlig fordi stormens rasen har overdøvet al anden larm. Men da Per bysmed den næste morgen skuede ud over den brandhærgede by, er han jo nok blevet lidt chokeret, har misset lidt med øjnene og måske lig Jeppe på Bjerget knebet sig selv i armen med et udbrud af sælsom undren: "Sover jeg, eller er jeg vågen? Er dette min hjemby?..."

Blandt de, der ydede en god indsats under redningsarbejdet ved branden, var også de i byen indkvarterede soldater.

Det var genindkaldt mandskab - altså ældre, mere modne og også veldisciplinerede folk, som faldt godt til i landsbyen og ligeledes hos de familier, hos hvem de var indkvarterede - måske ikke mindst, fordi de i travle perioder ikke gik af vejen for at yde en håndsrækning i det daglige arbejde.

Men selv om en del af soldaternes sold blev udredet i form af rugbrød, skulle de - foruden selve indkvarteringen - have en del af kosten af deres kvarterværter, der i godtgørelse herfor modtog den "fyrstelige" betaling af 12 øre - siger og skriver 12 øre pr. dag for hver soldat - Så det kan næppe have været dette forhold, som har virket fremmende på det gode forhold mellem kvarterværter og soldater.

Da soldaterne senere på året arrangerede en lille revue på Kildebrønde Kro - krydret med småhip til alle sider - var der selvfølgelig også en sang om bybranden i Kildebrønde, af hvilken fortællerne endnu husker følgende brudstykke:

Ingen spand
og ingen vand,
så kan det nok være, at der blev brand.

Melodien var måske nok den tids landeplage -
revueschlagere "Ingeborg på femte sal".

Vi slutter vor beretning om bybranden i Kildebrønde
med en kompliment til de to fortællere, brødrene
Olaf og Peter Olsen, for deres udmærkede hukommelse
og med en velment tak, fordi de ved deres interesse,
venlighed og forståelse har medvirket til, at en in-
teressant og betydningsfuld tildragelse i egnens hi-
storie kan blive publiceret for en større kreds og
bevaret for eftertiden på Greve lokalhistoriske arkiv.

Bj.H.

Noter og henvisninger:

1. Meteorologisk instituts vejrmedling for døgnet 1/11 - 2/11-1914:
"Storm øst-sydøst styrke 9 - 10".
(Det vil sige orkanagtig storm af en sådan styrke, at der sker betydelige bygnings-skader, og store træer vælter med rode.)
2. Det i artiklen omtalte "sprøjtehus", der nu er nedrevet, er foreviget i den gamle "Grevefilm".
3. Et foto af den gamle "Bredagergård"-optaget ca. 1910 - er af brødrene Olsen overdraget til Greve lokalhistoriske arkiv.

ROSKILDE DAGBLAD og ROSKILDE TIDENDE omtalte 2/11-1914 udførligt bybranden i Kildebrønde.

På de næste sider er gengivet de 2 dagblades artikler - først DAGBLADET, dernæst ROSKILDE TIDENDE.

Branden i Kildebrønde.

En Gaard og fire Huse nedbrændt. —
Intet lovende indebrændt.

En halv Million Patroner bringes
i Sikkerhed.

Natten til Søndag opskræmmedes en anden Del af Egnens Befolkning, idet en hæftig Brand lagde 1 Gaard og 4 Huse i Aske i Kildebrønde.

Lordag Aften Kl. henved 10 telefonerede Brandinspektør Clausen op til Herredskontoret, at Gartner Bruns Gaard og 4 Huse stod i Brand, og hvis Vindten drejede sig en Smule mod Syd, var der Grund

Byen vilde blive lagt i Aske. Herredsstoged Ricard tog straks til Brandstedet sammen med Fuldmægtig Kornerup og Politiasistent Møller; men da de Kl. 11 $\frac{1}{2}$ ankom til Kildebrønde, hvor Politiasistent Kragh alt havde taget Affære, hjulpet af Byens Folk og de indkvarterede Soldater, var de 4 Ejendomme nedbrændt, men der var heller ikke Fare for flere.

Forhør i Skolen.
Ilden opstaaet fra Skorstenen. — Vandmangelen.

Oppe hos Lærer Dyre blev straks Reiten sat, og i Forhør kom Hr. og Fru Brun, Menig Nr. 368 Ljungstrøm, 17. Bat., 2. Komp., der var indkvarteret hos Bruns, og Lærer Dyre.

Af Forklaringerne, der alle var overensstemmende, fremgik følgende:

Ilden opstod i den Gaard, som Gartner Brun har haft i 11 Aar. Den bestod af 3 Længer, den nordlige var indrettet til Beboelse, i den vestlige var Stalde og i den østlige Vognport, Pige-kammer m. m. Der var 2 Skorstene, den ene ved Køkkenet, den anden ved Dagligstuen. Paa Loftet over Stuerne var kun Indbo og aftærsket Sæd. Der havde været Brandsyn i Foraaret, og da var der intet i Vejen med Skorstenene.

I Lordags Aftes var der Selskab hos Gartner Bruns, bestaaende af

Lærer Dyre, hans Hustru og Datter, en Frk. Jørgensen fra København og den Menige, der var indkvarteret. Ogsaa en Korporal Jaa indkvarteret hos Bruns, men han var i København.

Selskabet sad i Spisestuen ved Siden af Køkkenet, og ved 8-Tiden tændte Fru Brun Ild paa Komfuret. Idet Frk. Dyre fjernede sig et Øjeblik, saa hun da hun atter kom tilbage, at det brændte oppe ved Skorstenen. Hun løb ind og kaldte paa Fru Brun, som straks fik sin Mand ud. Han løb til Naboerne for mulig at skaffe Vand — hvoraf der takket være Københavns Vandværk, ikke er ret meget i Kildebrønde By —, men da han kom tilbage og vilde sætte en Stige til Taget for mulig at redde noget af, hvad der laa paa Loftet, havde Ilden allerede bredt sig over hele Stuehusets Mønning og hen til Staldlængen. Brun gav sig da straks til at redde Kreaturerne, hvilket ogsaa lykkedes, ligesom det lykkedes at redde en Del Indbo. I det hele taget mener Gartner Brun ikke, at han vil lide noget Tab, da Huset jo var gammelt.

Men et Held var det, at Frk. Dyre opdagede Ilden saa hurtigt efter dens Udbrud, thi den var ikke mange Minuter om at gøre Kaal paa alle Længerne.

Ogsaa her reddes et Hus med Skifertag.

Med forbavsende Fart forplantede Ilden sig videre langs Kildebrønde Gade i Vindretningen og rasede 4 Huse. Først Smed Carl Petersens Hus og, saa Gartner Johs. Christensens, der begge

Jaa paa samme Side, som Bruns Hus. Ilden brød ind i Maters P. Christiansens Hus, men dette var skiferdækket og reddedes ligesom de papdækkede Huse i Svogerslev. Iøvrigt var der ved Johs. Christensens Hus et ret farligt Lager, idet her laa en halv Million Patroner. Dem blev der selvfølgelig straks givet Ordre til at flytte, og Korporal Gülche fik dem bragt i Sikkerhed i Greve.

Fra Johs. Christensens Hus gik Ilden over Gaden og aflagde Besøg hos Husmand Hans Rasmussen og Borstenbinder Lars Nielsen, hvis Ejendomme ligeledes nedbrændte.

Hermed syntes Flammerne at være mattede; der blev beordret en stærk Brandvagt paa Post Natten igennem, men der skete ikke videre, og en Regn, der faldt ved 5-Tiden, hjalp yderligere til at faa Bugt med den ulmende Ild.

Assurancen. — Redningsarbejdet.

Som allerede nævnt indebrændte der intet levende, og en stor Del af Indboet, særlig fra de 4 Huse, blev reddet. Soldaterne ydede en udmærket Hjælp baade i Aftes og i Dag ved Redningsarbejdet, hvori hele 17. Bataillons 1. Kompagni deltog. Korporal Gülche reddede en gammel Kone, der boede hos Christensens.

Ialt blev 6 Familier eller 20 Personer husvilde, idet der boede et Par ældre Folk til Leje hos Gartner

Christensen. De blev selvfølgelig tillige med 4 indkvarterede gæstfrit indlogeret hos Byens andre Beboere.

Greve og Kildebrønde Sprøjter var mødt, men der var jo ikke meget for dem at gøre; de blev blot stillet op, saa de var parat, hvis Ilden yderligere skulde true med at udbrede sig.

Med Undtagelse af Gartner Johs. Christensen, der havde Huset forsikret i Østifternes Brandforsikring for 4000 Kr., havde alle de andre forsikret i Landbygningernes alm. Brandforsikring, Brun for 8880 Kr., Petersen for 1950 Kr., Rasmussen for 2900 Kr. og Niensens Enke for 1900 Kr. Løsøret var for Bruns Vedkommende forsikret i Gl. Roskilde Amts Brandforsikring for 5000 Kr., og i samme Kasse havde vist de andre brandlidte forsikret deres Løsøre. Husmand Hans Rasmussen mistede desværre et kontant Beløb af 30 Kr. ved Branden.

Paa Grund af den fremrykkede Tid blev der i Aftes kun afhort dem, der var til Stede i Bruns Hus, da Ilden opstod; men allerede nu kan det heldigvis med Sikkerhed fastslaaes, at der ikke, som i Svogerslev, er Tale om Ildspaesættelse. Uden Tvivl har der været en Revne i Skørstenen paa det Sted, hvor Ilden opdagedes.

Stor Brand i Rildebrønde.

En Gaard og 4 Huse nedbrændt.

Brandstorm og Vandmangel.

En mægtig Ildbrand lagde i Nites under den forrygende Storm en større Gaard og fire mindre Ejendomme i Aste i Rildebrønde. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ saa man pludselig i milesvid Omkreds et mægtigt Vaal lue mod Himlen i Retning af Rildebrønde. Og i Løbet af saa Minutter saa man, hvorledes det ene Vaal efter det andet dullede op i Vindens Retning. Snart begyndte Klokkerne at klemte i Nabo sognene, og Folk strømmede til, men det blev kun som magtesløje Tilskuere. Ilden havde allerede i Løbet af en Snæs Minutter omspændt og nedbrændt, hvad den under de givne Forhold kunde saa fat i — det var fem Ejendomme i en Linie tværs gennem Øjen fra Øst til Vest.

Soldaterne redder Kreaturer og Indbo.

Det første hurtige Redningsarbejde var overvejende foretaget af Øyens Soldater, og det med saa godt et Resultat, at ingen Kreaturer indebrændte, og det

væsentlige Bohave reddedes. Et storflaet, men uhyggeligt Syn var det at se, hvorledes den brændende Palm af Stormen førtes mange Hundrede Meter gennem Luften, langt over Landevejen, hvor den truede de der liggende Huse og Gaarde. Ikke blot i den Henseende var Faren en Tid overhængende; men parallelt med Ildlinien og kun stilt fra denne ved et Havedække paa 100 Alen, laa en endnu større Mæsse Huse og Gaarde, og bræjede Vinden blot noget mod Syd, var blise et værgeløst Bytte for Querne. Ubeartbelialt — næsten skrækkende — var det derfor at se Sprøsterne staa urørte, og de store Menneftemønstre fuldstændig ubrudsomme. Men Forsikringen lod ikke vente paa sig;

„Vi har ingen Vand“,

klagede Deboerne; — ba a d e D r o n d e o g D a m m e r t o m m e r — Altet en ulykkelig Følge af Vandværkets Udsiguinger af Forsiden! Først da der var gaaet over en Time, begyndte der at kome

smaa Bøgne længere borte fra, hver med en Sjat Vand i et Par Mejs-
spande bag i Bognen. Det saa nær-
mest latterligt ud over for dette
Klohav.

De brandslipte er:

Ord. Bruun, Smed Carl Pe-
tersen, Gartner Johannes
Christensen, Gudeker Hans
Nasmussen og Vorstenbluder
Lars Nielsens Enke.

Brandens Årsag.

Forledes Ilden er opstaaet frem-
gaar bedst af den Forklaring, vi til-
føjer Ord. Bruun:

— Min Kone kommer ind og
siger: Åh, det maa være Åld,
Goden, Guldsterne ryger ud af Skor-
stenen. Da 'da vi kommer ud og ser
efter, serer Ilden allerede rasende
hen ad Tagryggen.

Triste Scener.

Mange triste Enkeltheder var at
tagtlage. Helt heint er en yngre
Kvinde i Færd med at samle Schæ-
tel op af Beskrøsten for at lægge
det paa en Bogn.

— Er De ogsaa bleven hjemløs,
spørger vi?

— Ja, det er mit Hjem, som
brænder her, siger hun og peger
mod Ildlinien længst mod Vest.

— Det maa have været fryde-
lige Øjeblikke for Dem, da De saa
Ilden tage Aftenslug lige mod Deres
Hus.

— Ja, baade min Fader og Mo-

der lad syge berinde, og jeg kunde
daarlig naa at faa dem i Tojlet og
faa dem hjulpet ud, for Huset
brændte.

Her blev vor Samtale afbrudt
af en raa, ung Fyr, som stødte
Pigen bort og raabte:

— Gaa væk herfra, jeg skal have
min Cigar tændt! Hvorpaa han be-
røbede at føre op i Lø af Dyrerne.
Denne Ufølsomhed og Raahed er
næsten mere nedslaaende end selve
Slendiggeden.

Årstiden at blive huavild paa
er jo noget ræ. saa uheldig, som
den kan være. Ord. Bruun havde
gaaet vist tærstet, men al Sæden
laa paa Løstet. De brandslidte havde
dog forsureret paa en saadan Maade,
at her næppe bliver Tale om større
økonomisk Tab for nogen af dem.

M. S.

Brandforhøret. — Vand- mangelen.

Sent i Nat holdtes Brandforhor
og under dette blev det staaet fast,
at Ilden maa stamme fra en Ønigt
fra Skorstenen eller fra en revnet
Skorsten.

Med samme Vejlighed kom den
strykkende Vandmangel i Rildbrønde
for Dagen paa en meget iøjnefal-
dende Maade. Til daglig Brug
maa mange hente Vand hos Na-
boerne, men hvad nytter det, naar
Høen brænder. Gaaet vist havde
det ikke været muligt med nok
meget Vand at slukke noget

Stormen i Aftes, men Sildbrände
er saaledes stille, at det i Aften
brandskildsælbe under andre For-
hold, er umulligt at staffe Vand til
Slukning og til Ildens Begræn-
ning.

Forsikringssummerne:

De nedbrændte Ejendomme har
paa en Undtagelse nær forsikrede
i Landbhøitlingernes almindelige
Brandsforsikring.

Gartner Bruun & Co. for
1,885 Kr., Hans Rasmussen's Hus
for 2900 Kr., Lauritz Nielsen's for
1900 Kr. og Karl Nielsen's for
1950 Kr. Gartner Johannes Chris-
tensen's Ejendom var forsikret i
Distrikts Brandsforsikring for 4000
Kroner.
